

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag

Postboks 4710 Sluppen, 746B Trondheim
Sentralbord: 73 19 90 00, Telefaks 73 19 91 01
Besøksadresse: E. C. Dahls g. 10

Saksbehandler
Daniel Bergamelli
Sosial- og helseavdelingen

Innvalgstelefon
73 19 93 38

Vår dato
19.04.2017
Deres dato
24.03.2017

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
2016/4996-736.0
Deres ref.
-

Røros kommune
Bergmannsgt. 23
7374 RØROS

Avslutning av dokumenttilsyn - tjenester til hjemmeboende eldre

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag viser til deres svar til Fylkesmannen tilsynsrapport fra 31.01.2017. Rapporten gjelder dokumenttilsyn der tema har vært kommunens saksbehandling i saker om tjenester til hjemmeboende eldre.

Kommunen har oversendt en oversikt over kommunens vurderinger, samt plan over tiltak og ansvarlig for tiltak for å korrigere lovbruddene som ble funnet. De fleste av tiltakene er allerede gjennomført.

Fylkesmannen tar kommunens tilbakemelding til orientering, og vurderer tiltakene som velegnet til å rette opp funnene fra Fylkesmannens rapport. Fylkesmannen har likevel enkelte kommentarer til kommunens tilbakemelding:

Grensen mellom hjemmesykepleie og praktisk bistand

Kommunen forteller at det er tatt et bevisst valg om å vurdere all hjelp til personlig hygiene som hjemmesykepleie og ikke som praktisk bistand. Kommunen oppfatter dette som å være til gunst for bruker, siden kommunen da ikke krever egenbetaling.

Fylkesmannen gjør oppmerksom på at vedtak om praktisk bistand til personlig hygiene, som dusjing, skal hjemles i helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 første ledd nr. 6 bokstav b. Hvis slike vedtak er hjemlet i bestemmelsens bokstav a om helsehjelp i hjemmet, er dette feil lovanvendelse som kan føre til at vurderingen som skal gjøres tar utgangspunkt i feil vurderingstema. Kommunen må derfor endre praksis på dette punktet for å ha en lovlig saksbehandlingspraksis.

Når det gjelder egenandel, er det slik at kommunen har adgang – ikke plikt – til å kreve dette på nærmere angitte vilkår. Det er uansett ikke adgang til å kreve egenandel for praktisk bistand til personlig stell og egenomsorg, se forskrift om egenandel for helse- og omsorgstjenester § 8 første ledd (tolket motsetningsvis). Uttrykket personlig stell og egenomsorg omfatter hjelp til å stå opp og legge seg, personlig hygiene, toalettbesøk, til å kle av og på seg, hjelp til å spise, nødvendig tilsyn og tilsvarende grunnleggende behov. Kommunens praksis har derfor ikke den gunstige effekten for bruker som beskrevet.

Vedtak om egenbetaling

Kommunen viser til Fylkesmannens forutsetning om at det fattes eget vedtak om betaling. Kommunen beskriver deretter at det gis informasjon om betaling for praktisk bistand i vedtaket om tildeling av tjenesten, ved en henvisning til

forskrift om egenandel for helse- og omsorgstjenester og en beskrivelse av kommunens nærmere beregning, inkludert minstesats og timesats.

Selv om egenbetaling ikke har vært en del av tilsynet, finner Fylkesmannen det nødvendig å gi tilbakemelding på kommunens beskrevne praksis, når denne etterlater et klart inntrykk av at kommunen ikke fatter egne vedtak om egenbetaling.

Beslutning om at det skal kreves egenbetaling for kommunale helse- og omsorgstjenester er utvilsomt en avgjørelse som treffes under utøving av offentlig myndighet og som er bestemmende for rettigheter eller plikter til en eller flere bestemte personer. Beslutningen omfattes derfor av forvaltningslovens definisjon av enkeltvedtak, se lovens § 2 første ledd bokstav a og b.

At det skal fattes egne betalingsvedtak også for hjemmebaserte tjenester fremgår ikke uttrykkelig av forskrift om egenandel for helse- og omsorgstjenester, slik tilfellet er for krav om egenandel for opphold i institusjon. I forskriftens § 10 femte ledd står det likevel: «*Kommunen skal minst årlig oppdatere egenandelsvedtaket ut fra nye opplysninger i likning og ny G.*» Videre fremgår det av forskriftens § 13 første ledd at bestemmelsene i pasient- og brukerrettighetsloven kapittel 7 gjelder ved «*klage på vedtak om betaling av egenandel etter kapittel I og II*». Kapittel II gjelder egenandel utenfor institusjon.

Uttrykket «*egenandelsvedtaket*» tilsier med tyngde at det skal fattes eget vedtak om betalingen. Siden vedtak om praktisk bistand kan løpe uten et definert sluttidspunkt, tilsier også kravet om årlig oppdatering at avgjørelsen om egenandel bør fremgå av eget vedtak. Fylkesmannen opprettholder derfor sin forventning til kommunens praksis på dette punktet.

Reviderte prosedyrer

Fylkesmannen ber til slutt om at kommunen oversender revidert prosedyre for saksbehandling i helse- og omsorgstjenesten, med de endringene som er beskrevet i tilbakemeldingen. Prosedyren kan gjerne sendes på e-post til daniel.bergamelli@fylkesmannen.no. Hvis prosedyren sendes per brevpost, ber vi om at dere henviser til vår referanse 2016/4996.

Forutsatt at kommunen gjør de nødvendige justeringene nevnt over, og sender inn reviderte prosedyrer, avslutter Fylkesmannen dokumenttilsynet uten ytterligere oppfølging. Fylkesmannen forbeholder seg retten til å følge opp eventuelle feil eller mangler med råd og veiledning eller nytt tilsyn.

Ta gjerne kontakt hvis dere har noen spørsmål til dokumenttilsynet eller til kommentarene ovenfor.

Med hilsen

Hilde Bøgseth (e.f.)
underdirektør

Daniel Bergamelli
juridisk rådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Kopi:

Revisjon Fjell IKS _ Os kommunehus 2550 _ OS I ØSTERDALEN